

אגרות

לעורך

מאת הרב ד"ר דוד אָקס

מרא דאתרא בעיר טאַרענטאָ, קענעדע

אל כבוד הרבני הנכבד לוחם מלחמות ד' ר' ברוך ליטוין שליט"א שלום וברכה.

דאבונדי הגדול לא אוכל לקבל עלי הכבוד להיות נוכח בעת המשפט לעמוד לימינו מפני שאינני כ"כ בקו הבריאות. יתן השי"ת שחפץ ד' בידו יצליח להגן על קדשי האומה.

ואודות מה ששאל אם יש בין טענותיהם טענות מזויפות. ודאי שא"א לפסוק ולהכריע בענייני הלכה אלא מי שמאמין בקדושת התורה וההלכה ומסירתה מסיני. ומה שרוצים לפרש ענייני "ערוה" ולהוציא הפסוקים מהפירוש שפירשו חז"ל אין אלו אלא דרשות של דופי ומגלי פנים בתורה שלא כהלכה.

והנה מקורות האיסור להתפלל בביהכ"ג בלי מחיצה או עזרת נשים כבר גודעו ונתפרסמו. בסוכה גא: מבואר דאף לפני ה"תיקון גדול" שעשו שם היתה שם מחיצה המבדלת בין אנשים ונשים (...מבפנים... מבחוץ) ורק הוסיפו לתקן באופן שלא יוכלו לבוא לידי קלות ראש בשום פעם.

ובתנא דבי אליהו מובא בילקוט כי תצא סימן תתקל"ד וזה לשונו: ולא יעמוד בין הנשים ויתפלל מפני דעת הנשים (פירוש שיתן דעתו על הנשים, עיין פירוש זית רענן שם) אלא יקדש מחנהו חמש אמות לכל צד. ואם ה" בתוך מחנהו יקדש את כולה שנאמר ד' אלקיך מתהלך בקרב מחניך וכו' עכ"ל (עיין שם באריכות). מבואר בדבריו דברשות הרבים שהוא רק מקום תפלה עראי וא"א בענין אחר די בהתרחקות ה' אמות, אבל בביהכ"ג צריך לקדש את כולה באופן שלא יוכל לבוא לידי הרהור.

ונ"ל ביאור דבריו. דהנה מצינו לחז"ל שני פירושים על ענין ערוה: (א) ערוה ממש או מקום באשה שדרכו להיות מכוסה שאסור לקרות קריאת שמע או להתפלל כנגדה; (ב) אמרו שכל המסתכל באצבע קטנה של אשה כאילו מסתכל במקום התורף (ברכות כד. ועוד). ונראה דהתדב"א פי' ערוה גם באופן

השני דבמחניך היינו בביהכ"נ צריכים לתקן באופן שיהי' קדוש היינו שלא יוכל לבוא כלל לידי הרהור, דקדוש המחנה פירושו שהמחנה יהי' נתקן באופן שלא יוכל לבוא כלל לידי הרהור.

ועיין בתשובת הגאון ר' משה פיינשטיין שליט"א שכתב שבכל ביהכ"נ שנבנה באופן שיכולים לבוא לידי קלות ראש עוברים על הפסוק ומקדשי תיראו, דביהכ"נ הוא מקדש מעט. וכל זה אפילו כשהנשים מלוכשות כדין. אבל אם אינן מלוכשות כדין אז אפילו בביתו אסור לקרות ק"ש כנגדה, ועאכ"כ בביהכ"נ במקום קדושה, אשר מבואר לעיל בהילקוט ולא יראה בך ערות דבר וכו', מלמד שהעריות מסלקות את השכינה, עכ"ל, דערוה דוחה ומסלקת את הקדושה מביהכ"נ. והנה לדעת המרדכי מגילה כח. משמע דקדושת ביהכ"נ היא דאורייתא. (ואולי דזוהי גם דעת הרמב"ם במנין המצות שבראש ספר יד החזקה מצות ל"ת ס"ה וז"ל: שלא לאבד בית המקדש או בתי כנסיות או בתי מדרשות... שנאמר אבד תאבדון לא תעשון כן לד"א עכ"ל).

ואף לדעת הר"ן מגילה כו' שסובר דקדושת בית הכנסת דרבנן, הרי הכריע הגאון הנ"ל דבעת התפילה האיסור הוא דאורייתא (עי' בתשובתו שם באריכות). וביותר באופן שכזה שרוצים להסיר המחיצה עובר על כמה לאוין של ובחוקותיהם לא תלכו וכו' המבוארים בר"מ פי"א מהל' ע"ז וגם על הלאו דנותץ אבן מההיכל לא תעשון כן וגר', כמבואר כל זה באריכות בתשובת מהר"מ שי"ק או"ח סי' ע"א (ועיין שם כל התשובה וגם בתשובה ע"ז מה שהאריך להתמרמר על תיקונים אלו). ועיין בתשובת דברי חיים ח"א סי' ג' דאפילו אם קדושת ביהכ"נ דרבנן מ"מ איסור נתיצת ביהכ"נ הוא דאורייתא.

אבל כבר כתב המהר"מ שי"ק דאין הדבר תלוי כלל בחומר האיסור אי חמיר כאכילת חזיר או לא ואנן תנן הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה ואורח חיים פנ תפלס כתיב (סי' ע"א).

ואודות מה שטוענים מזה שעושים classes and study groups לאנשים ונשים יחד גם בביהכ"נ אורתודוקסי, והכל נקרא אצלם "worship", אמת כן הוא דכל זה נקרא עבודה, וכבר כתב הרמב"ם בספר המצוות מ"ע ה': ... ולעבדו זו תפילה ולעבדו זה תלמוד... עבדוהו בתורתו, עבדוהו במקדשו... ע"ש. אבל הבדלים יש ביניהם דג' מיני עבודות יש: א) עבודת הקרבנות; ב) עבודת התורה; ג) עבודת התפילה שנקראת עבודה שבלב, ודינים מיוחדים להם. והראי' דרך בתפילה יש דין דצריכים עשרה ולא בתורה. ועוד דאפי' להשיטות דצריכים טבילת קרי בזמן הזה היינו רק לתפילה שצריכה קדושה יתירה דהוא כעומד לפני השכינה, אבל לא לתורה.

וראי' לזה, דאפי' להב"ח שמחמיר באבן העזר סי' ס"ב (ומובא בב"ש ס"ק י"א — והמקילים סומכים על הלבוש) שלא לומר „שהשמחה במעונו“ במקום שאין מחיצה בין אנשים ונשים דאין שמחה היכא שיצר הרע שולט, זהו רק שהחמיר שלא לומר שהשמחה במעונו אבל ז' ברכות בירך, כמבואר בפירוש בדב"ריו, וא"כ מזה משמע דהאיסור הוא רק להתפלל בביהכ"נ יחד עם נשים בחדר אחד משום קדושת המחנה ומורא מקדש.

ואני תפילה שיעיר השי"ת את לבות עמו לשוב אליו באמת וישלח לכ' עזרתו מקודש.

מאת הרב יחזקאל הלוי גרובנר

מנהיג רוחני בק"ק דוד בן מנחם, דיטרויט, משיגן

כבוד ידידי רב חביבי עומד בפרץ בכל מיני טהרה לוחם מלחמת ד' נודע בשערים במקהלות יראי ד', מר ברוך ליטוין שליט"א.

תעוררתי ע"י כמע"ה לחוות דעתי העני' בדבר ענין רע ששלחו יד להרוס קדושת ביהכ"נ באמרם גראה נא איכה יעבדו המה את אלקים ונעשה כן גם אננו. וכוונתם הוא רק להתדמות לעכו"ם ולפושעי ישראל, עושים מעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס. מביאים אש זרה לעבודת הקודש לזנות את בית יעקב ואומרים שהם באים לפאר ולרומם את בית אלקינו במקהלה נאה ובעבודות יפות. אוי לנו איך יסודי התורה ירדו לפלאים, יצאו אנשים קלי דעת בנפשותם חטאים, וידיחו את יושבי מקומם אחרי דרכיהם הרעים להבדל מדרכי אבותינו ולתור אחרי ילדי הנכרים, אשר לנו אסורים. בתי כנסיות בכל תפוצת בית ישראל מאז ומעולם היתה להם תבנית מקובלת אחידה ובנוהו כתבנית ביהמ"ק כאשר אבאר זה בעז"ה יתברך, ומפני זה לא חשו לפרש ציורים מצד פשטות וידיעת הדברים. ובכלל נשים פטורות מתפלה בצבור ואין זכר בתלמוד וברמב"ם הלכות תפילה פרק י"א שבו הוא מטפל בפרוטרוט בסדר בית הכנסת. רק שאחר זמן רב נהגו הנשים מאליהן לבוא לביהמ"כ להתפלל ואז עשו עזרה לנשים הבאות להתפלל ומפני זה לא נזכר בשו"ע. וכל זה גלוי וידוע לכל יודעי ספר ואין זו שאלה כלל, ולא לפסוק הלכה או לחדש באתי שכבר נאסר הדבר באיסור גמור מגאוני הפוסקים קמאי ובתראי הקדושים אשר בארץ החיים המה על המנהג הרע הזה אלא רק ללקט ולארגן ולהביא המקורות ממשנה וגמרא וספרי רבותינו הראשונים והאחרונים.

וזה החלי בס"ד

(א) בש"ס סוכה נ"א ע"א במשנה, במוצאי יום טוב הראשון של חג ירדו לעזרת נשים ומתקנין שם תיקון גדול, ושם ע"ב פריך הגמ' מאי תיקון גדול

אמר רבי אלעזר כאותה ששנינו חלקה היתה בראשונה והקיפות גזוטרטא והתקיננו שיהיו נשים יושבות מלמעלה ואנשים מלמטה. תנו רבנן בראשונה היו נשים מבפנים ואנשים מבחוץ והיו באים לידי קלות ראש התקיננו שיהיו נשים יושבות מבחוץ ואנשים מבפנים ועדיין היו באין לידי קלות ראש התקיננו שיהיו נשים יושבות מלמעלה ואנשים מלמטה, היכי עביד הכי והכתיב (דה"א כ"ח) הכל בכתב מיד ד' עלי השכיל אמר רב קרא אשכחו ודרוש (פרש"י קרא אשכחו שצריך להב"דיל אנשים מנשים ולעשות גדר בישראל שלא יבאו לידי קלקול) וספדה הארץ משפחות משפחות וכו' משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד (זכריה י"ב) אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה. ובתוספתא פ"ד מ"א ששם נשים יושבות ורואות בשמחת בית השואבה ולא הוי מעורבין. וכ"ה בירושלמי סוכה פ"ה ה"ב ושם מבואר מפורש שהוא איסור דאורייתא, שאמרו על שעשו התיקון בה בהוספה על הבנין מה תיקון היו עושין שם שהיו מעמידין האנשים בפני עצמן והנשים בפני עצמן וכו' "ממי למדו מדבר תורה". מקור הדבר בפ"ב דמס' מדות מ"ה, עזרת נשים וכו' וחלקה היתה בראשונה והקיפות כצוצרה שהנשים רואות מלמעלה והאנשים מלמטן כדי שלא יהו מעורבין. והנה דברי המשנה וחלקה היתה פירש"י "שלא היו זיוין יוצאים מן הכתלים". והרמב"ם פירש שהיתה פרוצה ואין כותל מקיף לה. והערוך בערך גזוטרטא פירש "חלקה כמו גבעה והוי באין לידי קלות ראש שהיו נכנסים בין הנשים". והקיפות כצוצרה וכו' לפירש"י "זיוין הבולטים מן הכותל סביב סביב וכל השנה מסדרין שם גזוטרטאות לזוהין שקורין בלג"ק כדי שיהו עומדות שם בשמחת בית השואבה ורואות וזהו תיקון גדול דקתני מתניתין שמתקנין בכל שנה". והרמב"ם פי' כצוצרה "שהקיפו אותן בשקופין אטומים ועשו בהם כמין מעלות כדי שיביטו מהן הנשים". והערוך פירש "שעשו גזוטרטא סביב לחצר יוצאת מן הקיר וקירווי על גבה והיו הנשים עומדות מלמעלה על גזוטרטא והאנשים מלמטה בחצר". והמאירי פירש "הקיפות כצוצרה והיא מחיצה כעין שבכה, מפני שהיו מתכנסות בה הנשים לראות שמחת בית השואבה שהאנשים עושים בעזרה וכדי שלא יתערבו נשים באנשים הקיפות במחיצות אלו".

(ב) וזה לשון הרמב"ם בפירוש המשניות במס' סוכה, "תיקון גדול ר"ל גדול התועלת והוא כי העם היו מתקנין מקום לאנשים ומקום לנשים ומקום הנשים למעלה ממקום האנשים כדי שלא יסתכלו האנשים בנשים". ובהלכות לולב פ"ה הי"ב כתב "היו מתקנין במקדש מקום לנשים מלמעלה ולאנשים מלמטה כדי שלא יתערבו אלו עם אלו". וכ"כ הרמב"ם בפ"ה הלכה ט' מהלכות בית

הבחירה, "עזרת נשים היתה מוקפת גוזטרא כדי שיהיו הנשים רואות מלמעלה והאנשים מלמטן כדי שלא יהיו מעורבין".

ובסמ"ג עשין קס"ג, "והקיפוח גוזטרא שהנשים רואות מלמעלה והאנשים מלמטה בשמחת בית השואבה כדאמר בסוכה כדי שלא יהיו מעורבין". הרי יוצא מפורש מכל הפירושים של הראשונים שצריך להפריש האנשים מן הנשים. ובתוספות יו"ט שם בסוכה, "ואמנם הסתכלות האנשים בנשים מביא[ה] לידי קלות ראש כי והוא ימשל בך כתיב (בראשית ג'), עוד משום קישוי לדעת ושמא יראה קרי כ"ש בחצרות בית ד", ואלה דברי יוסף בן מתת' הכהן בספרו מלחמת היהודים (ספר ה' פ"ה דפוס ווילנא תרע"ג) "ואחד משני שערי מזרח ההם התעתד לנשים כי דרך השער ההוא תבואנה הנשים אל העזרה אשר להן בפאה ההיא". וגם "בפאת דרום וצפון הי' שער אחד לנשים כי דרך יתר השערים לא ניתן להם רשיון לבוא. וגם מהשערים ההם המיוחדים להן, לא יכלו ללכת יותר מהגבול אשר הושם להנה" ע"ש. וזאת להוי ידיע דעזרת נשים היתה גבוהה מן החיל שש אמות דיי"ב מעלות הי' שכ"א רחבה חצי אמה ושילחה חצי אמה. עיין ש"ס יומא דף ט"ז ע"א וזה ב' אמות למעלה מקומת איש דהיא ד' אמות כמ"ש התוס' יומא דף ל"א וב"ב דף ק'. עי' בירושלמי סוכה פ"ה ה"א. וכן הוא במדרש איכה רבתי.

וגם בבית המקדש הראשון הי' מקום מיוחד לעזרת נשים. עי' רש"י מלכים א' ו' פסוק ל"ו ויבן את החצר הפנימית כתב רש"י ז"ל וקורא אותה פנימית לפי שהיתה לפנים מעזרת נשים.

חזינן דבבית המקדש היו מקפידין אפילו שלא בשעת תפלה על תערובות המינים ובתי כנסיות היתה להם תבנית כמו בבית המקדש, וכדאמרינן תוספתא מגילה פ"ג ומובא בטור או"ח סי' ק"נ אין פותחין פתחי בתי כנסיות אלא למזרח שכן מצינן בהיכל שפתחו למזרח שנא' (במדבר ג' ל"ח) והחזונים לפני המשכן קדמה. ועי' בב"ח סי' צ' ע"פ ירושלמי ברכות פ"ה ה"א שעושים עזרה לבה"כ כעין האולם במקדש כדי שהנכנס יעבר דרך שתי דלתות. וכן ברמב"ם ה' תפלה פ"א ה"ב ומובא בטור ש"ע או"ח ק"נ סעי' ב' אין בונין בה"כ אלא בגובהה של עיר שנא' בראש הומיות תקרא וכן למדו מביה"מק שביה"כ צריך להיות גבוה משאר בתי עיר. וע' שבת י"א ע"א ועי' בספר האשכול ה' בית הכנסת בשם יש מי שאומר דאסור לסתור דבר מבית הכנסת שבת הכנסת נקרא מקדש מעט והנותץ אבן מן ההיכל עובר בלאו של ונתחתם את מזבחותם וגו' לא תעשון כן לד' אלקיכם דרשות ספרי פ' ראה. וכן הוא ברמ"א ש"ע או"ח סי' קנ"ב בשם המרדכי מגילה פ"ד סי' תתכ"ו וכן הוא בכמה מקומות

בש"ס שמדמין בנין וסתירת בית הכנסת לבית המקדש. ועי' במדרכי ריש שבת דמקדש מעט שלנו יש לנהוג בו קדושה מעין קדושת ההיכל. וכן הוא בש"ס מגילה כ"ט ע"א על הפסוק (יחזקאל י"א) ואהי להם למקדש מעט אמר רבי יצחק אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל ומאי דכתיב ד' מעון אתה היית לנו אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות, בשו"ת חת"ס או"ח כ"ז. ועי' בספר יראים סי' שכ"ד דמורא ביהכ"נ וביהמ"ד הוא דאורייתא ממקדשי תיראו דכולל גמי ביהכ"נ וביהמ"ד. ועי' תוס' בבא בתרא ח' ד"ה יתיב דמה שמגדבים לבית הכנסת הוי כמו קרבן, לפיכך מקבלין נדבות לבית הכנסת מן הנכרים דמרבין מאיש איש ע"ש.

ומפני כן נתפשט בכל תפוצת ישראל בכל מקומות מושבותיהם, בין האשכנזים ובין הספרדים תבנית בתי כנסיותיהם אחת היא, ואין שינוי כל דהו זה מזה, כי הכל מקובל מאבות אבותינו כמו שהי' בבית המקדש וגשאריו עוד בימינו בתי כנסיות שנבנו לפני כאלף שנה בקירוב, אשר הרבה מהם בעוה"ר נחרבו ונהרסו על ידי הנצים ימ"ש וכלם תבנית אחת להם בנוגע עזרת נשים כי תורה אחת בזה לכולנו. ובשו"ע חו"מ סי' ל"ה בהג"ה ומקורו מתשו' תרומת הדשן סי' שנ"ג ואגודה פרק עשרה יוחסין "דתקנת קדמונים היא דבמקום שאין אנשים רגילין להיות כגון בב"ה של נשים וכו' נשים נאמנות", מבואר מפורש דאנשים אינם רואים מה שנעשה בעזרת נשים.

ואפילו בבית פרטי שלא בבית הכנסת ולא בשעת תפילה החמירו חז"ל על תערובות המינים. וכן בספר חסידים סי' ס': "אל תערב בנים בין הבנות פן יחטיאו. אז תשמח בתולה במחול לבדה אבל בחורים וזקנים יחדיו, וכן ילדים וילדות משחקים ברחובותיהם ילדים לבד וילדות לבד, וכן בסוף תהלים קמ"ח י"ב בחורים וגם בתולות ולא אמר בחורים עם בתולות כמו זקנים עם נערים גם לרבות נשים לבד". ועי' בהגהות ספר חסידים הוצאת מקיצי נרדמים אות ו' העיר כי הגאון ר"י שטיינהארדט גיסו של הגר"י ברלין בספרו זכרון יוסף סי' י"ז מביא דרשה זו מדעת עצמו.

וכן גרסינן בסנהדרין כ' שבמקום שנהגו הנשים לצאת לפני המטה יוצאת, אחר המטה יוצאת, וכ' התוס' ד"ה נשים ואית דנהגו לאחר המטה ואנשים לפני המטה לפי שגנאי לבנות ישראל שיסתכלו בהן אנשים.

ובתוס' קידושין פ"א ע"א ד"ה סקבא "פי' ריעוע של ימות השנה ליחוד ולעבירה ימות הרגל שיש קבוצה של אנשים ונשים לשמוע הדרשה ונותנין עין

(1) כ"ה בהוצאת מקיצי נרדמים מכ"י פארמא. בשאר הוצאות הוא סי' קס"ח.

זה על זה וי"א לכך גהגו להתענות לאחר פסח ולאחר סוכות. ועיין ברמב"ם פ"ו מהל' יו"ט הלכה כ"א "חייבין ב"ד להעמיד שוטרים ברגלים שיהיו מסבבין ומחפשיין בגנות ובפרדסים ועל הנהרות כדי שלא יתקבצו לאכול ולשתות שם אנשים ונשים ויבאו לידי עבירה". ועיין בשו"ע או"ח סו"ס תקכ"ט. ובטו"ז או"ח סי' שט"ו הביא המרדכי שבת פ"ג שי"א "דמחיצה שעושה לצניעות בעלמא מותר, כגון מחיצה שעושים בשעת הדרשה בין אנשים לנשים מותר לעשותה בשבת כדאמרינן פרק כל גגות לשמואל דעבד לצניעותא בעלמא הוא דעבד". וע"ש בש"ס קידושין פ"א ע"א ברש"י ד"ה גולפי דבמקום קבוצת אנשים ונשים לדרשה ה' אביי עושה מחיצות מקנקנים של חרס ורבא מקנים. וכעין זה מצינו בתד"א פ"ח באלקנה ואנשיו "כשעולין לשילה היו לגין ברחובה של עיר, והיו מתקבצים האנשים לבד והנשים לבד, שכן האיש ה' מדבר עם האיש והאשה — עם האשה וכו'".

ומעכשיו צא ולמד שהמדובר מכל הפוסקים שהבאתי הוא רק בשעת שמחה, שאין שם לא תפילה ולא קריאת שמע, ורק שהאנשים היו צריכים לעבור בעזרת הנשים ומשום זה ה' נעשה כבר לתיקון גדול, ומעתה על אחת כמה וכמה בבתי כנסיות שלנו שבאים להתפלל שם קריאת שמע ותפילה וכל דבר שבקדושה שצריכה להיות מחיצה גבוהה וחזקה המבדלת בין הנשים ואנשים.

והנה בש"ס ברכות כ"ה ע"ב אמר רבא וכו' ערוה בעששית אסור לקרות ק"ש כנגדה ולא יראה בכ ערות דבר אמר רחמנא והא קמתחזיא ע"ש. וכ"פ הרמב"ם הל' ק"ש פ"ג הט"ו וז"ל: כל גוף האשה ערוה לפיכך לא יסתכל בגוף האשה כשהוא קורא אפילו אשתו אם ה' מגולה טפת לא יקרא כנגדה. וכ"פ בש"ע או"ח סי' ע"ה סעיף ד' "אסור לקרות כנגד הערוה". ובמשנה ברורה "דכתוב כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחניך וה' מחניך קדוש ולא יראה בכ ערות דבר מכאן למדו חכמים שבכל מקום שד' אלקינו מתהלך עמנו דהיינו כשאנו עוסקין בק"ש ותפלה או בד"ת צריך ליוזר שלא יראה בנו ערות דבר דהיינו שלא יהי' דבר ערוה כנגד פניו של אדם הקורא או המתפלל כמלא עיניו". וערוה פירושה שער מגולה וטפה מגולה ע"ש בסעיף ב' ובמשנה ברורה שם אות י' "ויש בזה איסור תורה מדכתב ופרע את ראש האשה", במדבר ה' י"ה. בספרי שם למדו מכאן לבנות ישראל שהן מכסות ראשן. וכ"כ רש"י עה"ת שם. ובש"ס כתובות "הזהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש". וכן הדין לענין תפילה בסי' צ' סעי' כ"ו וע"ש במשנה ברורה אות פ"ב וה"ה לת"ת וכל דברי קדושה. ובתדב"א והוא בילקוט תצא רמז תתקל"ד עה"פ ולא יראה בכ ערות דבר ושב מאחריך: לא יעמוד בין הנשים ויתפלל מפני דעת הנשים אלא יקדש מחנהו

חמש אמות לכל צד, ואם הי' בתוך מחנהו יקדש את כולה שנא' ד' אלקיך מתהלך בקרב מחניך. ובילקוט שמעוני פ' קדושים סי' תר"א: ולמה נסמכה פרשת עריות לפרשת קדושים ללמדך שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה. וכל מי שגודר עצמו מן הערוה נקרא קדוש. חזינו דשם קדוש הוא היפוך מהערוה ואיך אפשר להיות בבית הכנסת מקום קדוש לישיב ביחד עם אשת איש שהיא ערוה ממש.

ועי' בב"ש אה"ע סי' ס"ב סק"א בשם הב"ה כשנשים ואנשים בחדר אחד אין מברכין שהשמחה במעונו דאין שמחה כשיצה"ר שולט. וראית ערוה אפילו ברשות אחרת אסורה. עי' או"ח סי' ע"ה במג"א ובפר"מ שם. והרמ"א בדרכי משה יו"ד רס"ה אות י"א "כתב מוהר"ם אשה הנעשית בעלת הברית לחינוך תולידנו עד פתח ב"ה ולא תכניס אל תוכה וכו' דפריצות הוא בין האנשים". ובטאו"ח סי' קנ"א בתי כנסיות ובתי מדרשות אין גוהגין בהן קלות הראש כגון שחוק וכו' ואין לך קלות ראש יותר כשאנשים ונשים יושבים ביחד, כש"ס סוכה נ"א ועדיין היו באים לידי קלות ראש.

ובתשובה מאהבה סי' רכ"ט "אשה בבית ד' בבית תפלת האנשים כהעמדת פסל שם". הרמב"ם הלכות עכו"ם פ"ב הל' ג' "כך אמרו חכמים אחרי לבבכם זו מינות ואחרי עיניכם זו זנות, ולאו זה אע"פ שהוא גורם לאדם לטרדו מן העולם הבא אין בו מלקות". ומקורו ברייתא ברכות דף יב ע"ב. ובש"ס סוטה דף ח' ע"א "אמר רבא גמירי דאין יצר הרע שולט אלא במה שענינו ראות". בירושלמי ברכות פ"א ה"ה כתב לא תנאף לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אמר ר"ל עינא וליבא תרי סרסורי דעבירה אמר הקב"ה אי יהבת לי לבך ועינך אנא ידע דאת לי. ובמד"ר ובתנחומא פ' שלח עה"כ ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם כתבו הלב והעינים הם סרסורים לגוף שהם מזונים את הגוף לכך נאמר למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי.

ובגמרא שבת דף ס"ד וברכות דף כ"ד למה מנה הכתוב תכשיטין שבחוץ עם תכשיטין שבפנים לומר לך כל המסתכל באצבע קטנה של אשה כאילו מסתכל במקום התורף. וברב ניסים גאון שם במס' ברכות הביא לשון הברייתא המסתכל בעקבה של אשה כאלו מסתכל בבית הרחם ומסתכל בבית הרחם כאלו בא עלי'.

וכבר אמר איוב ל"א א' ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה. וכדאי לציין הרמב"ם פכ"א מהל' איסורי ביאה הל' ג' גבי הא דאמר דבאשה הרוצה לישא אותה מותר להסתכל בפנוי' לבדקה וכתב ע"ז הראב"ד חכמים אמרו האי צורבא מרבנן דאזיל לקדושי איתתא לידבר עם הארץ בהדי' דילמא

מיחלפא לי' מינ' אלמא אין דרך ת"ח בכך. וכתב ע"ז הה"מ שאין זה השגה לפי שצורבא מרבנן אפילו נסתכל בה ובדקה בפעם אחת לא יכירה אם יחליפוה לפי שאינו רגיל. וזה מותר רק מטעם דאיתא בש"ס קדושין מ"א ע"א אמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו. אבל בלי שום צורך אסור להסתכל. עיין ש"ס ע"ז דף כ' ע"א ונשמרת מכל דבר רע שלא יסתכל אדם באשה נאה ואפילו פנוי באשת איש ואפילו מכוערת.

וא"כ צא ולמד מזה עד היכן גדול החיוב להרחיק הרהור עבירה כמ"ש החת"ס בתשובה בהשמטות (חור"מ סי' ק"צ) דהוי כאש לנעורת ומכ"ש בנידון שלנו אשר יושבים נשים ואנשים ביחד זה אצל זה בקירוב ממש עיין בשד"ח מערכת הקו"ף כלל ז' דקריבה לעריות אפילו לנגיעה בעלמא שלא לצורך לרמב"ם הוא אסור מה"ת עיין בבית יוסף יו"ד סי' קצ"ה וברמב"ם ספר המצוות סי' שנ"ג ועיין במדרש פ' בשלח כל הנוגע באשה שאינה שלו מביא מיתה על עצמו והדברים עתיקין. וא"כ איך אפשר להעלות על הדעת לפרוץ גדר ולהתיר גם בשעת התפלה במקום קדוש ובימים קדושים ונוראים תפלות תועבות כאלו. פוק חזי מה שגילה לנו התנא האלקי יונתן בן עוזיאל בראשית ו' דחורבן העולם הראשון הי' משום זה, וז"ל: „וחמון בני רברביא ית בנת אנשא ארי שפירן הינון וכחלן ופקסן ומהלכן בגילוי בשרא והרהירו לזנו וגסיבו להון נשין מכל דאתרעיר“.

היוצא לנו מזה שבית הכנסת אשר בו מתפללים תערובות נשים ואנשים ביחד אסור להתפלל שם מצד: א) שינוי קדושת תבנית בית הכנסת; ב) מצד הסתכלות באשה; ג) דאסור בק"ש ובתפלה כשרואה ערוה; ד) מצד נגיעת אשת איש דעריות.

ע"כ איפוא אהובי ידידי, לדעתי עליו מוטל לעמוד בכל כחו נגד זאת וד' יהי בעזרו ולא יהי' מקום למועטי אנשים להרוס בבית ד', אל תתיראו מפני שפעת קלגסים אשר ימטירו עליכם קול קולמסים בכתבי העתים, מפיהם ומפי כתבם, אל יירא לבבו מפני הפחדים שמפחידים אתכם כי ד' ילחם לכם. השכימו והעריבו עליהם והם כלים מאליהן. ועי' במהר"ם שיק חאו"ח סי' ע"ז וחייבים למחות על זאת ולהוכיח לעוברי עבירה והכשרים שיש בידם למחות עוברין על עשה דהוכח תוכיח וכל מי שיש בידו למחות עובר על עשה הנ"ל. וגם קי"ל ביו"ד סי' קנ"ז דהוי כאילו הוא עשה וגתפס בעון ההוא. ועיין רמב"ם הלכות דעות פ"ו. הארכתי יותר מדי כי על חציפות כזו הלא יסמרו שערות ראש לכל מי שיש בו ניצוץ יהודי בלבבו בראותו פירצה כזו ר"ל, ואסור לכל בר ישראל

להתפלל בבית מרי כזה, אף אם שאר דברים הם כתיקונן, לשון לב העברי
ח"ר עמוד צ"ב.

אצפה שישובו מדעתם הטועה וישאירו הדבר כאשר הי' מקודם לשם
ולתהלה ולתפארת ולא יחללו הקודש. וד' ישיב לב בני ישראל לאביהם שבשמים
ויחזיקו במעשה אבותיהם.

ידידו הדושה"ט באהבה רבה ואהבת עולם כנפש המתאנה, גונח ודואג
על שמועות כאלו כי באו, מצפה לישועת ד'.